

**DVOJAZYČNÁ
KNIHA ★★ ★
PRO
POKROČILÉ**

Mabel Powers

Indian Tales

Stories the Iroquois
Tell Their Children

Indiánské pohádky

Pro výuku upravil kolektiv Anglictina.com

Dvojjazyčná kniha

- Anglický i český zrcadlový text
- Jazykové komentáře

MP3

Text vyprávěný rodilým mluvčím

edika. @anglictina.com

Mabel Powers

Indianské pohádky
Indian Tales
Stories the Iroquois
Tell Their Children

Edika
Brno
2012

Indiánské pohádky

Indian Tales

Stories the Iroquois Tell Their Children

Mabel Powers

Překlad: Jitka Drahokoupilová

Jazykové pomůcky: Lucie Poslušná

Editor: Petr Špirko

Grafická úprava: Cyril Kozák

Audio: Emily Chester

Technická spolupráce: Mikuláš Hruběš

Obálka: Martin Sodomka

Odpoředný redaktor: Ondřej Jirásek

Technický redaktor: Jiří Matoušek

Objednávky knih:

www.albatrosmedia.cz

eshop@albatrosmedia.cz

bezplatná linka 800 555 513

ISBN 978-80-266-0114-2

Vydalo nakladatelství Edika v Brně roku 2012 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 16460.

© Albatros Media a. s. / Angličtina.com s. r. o., 2012. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

ALBATROS MEDIA a.s.

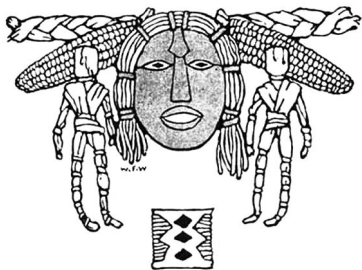
Předmluva

Téměř před sto lety byla americká spisovatelka Mabel Powersová požádána, aby se stala mluvčí Indiánské společnosti. Poznala tak spoustu nových přátel a také pohádky, které Irokézové vyprávěli svým dětem, aby se z nich stali dobří, stateční a nesobečtí lidé. Pohádky se předávaly v ústním podání z generace na generaci. Dnes už bohužel spousta z nich upadla v zapomnění, ale díky již zmíněné Mabel Powersové si alespoň některé z nich můžete přečíst.

Kromě původního anglického textu v publikaci najdete i zrcadlový český překlad a komentáře k vybraným jazykovým jevům. Text si také můžete poslechnout na CD.

Doufáme, že se vám příběhy plné skřítků, duchů, zvířat mluvících lidskou řečí ale i poetiky a moudrosti budou líbit, a zároveň se dozvíte i něco nového z anglického jazyka.

Angličtina.com

How the Iroquois give Thanks

The Iroquois Red Children are a grateful people. The true Iroquois never rises after eating without saying, “Niaweh,” which means, “I am thankful.” The others reply, “Niuh,” – “It is well.”

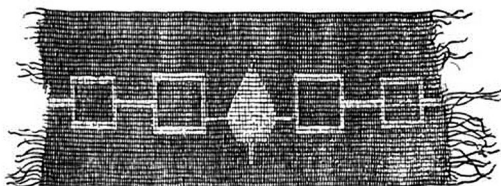
The Red Children never pick a flower without thinking how kind the Great Spirit has been, to cause the flowers to grow. They like flowers, and no matter how poor the Indian cabin, flowers are always to be found near.

When the Iroquois pick fruit, they give thanks to the Great Spirit. And always do they leave some, for the “little brothers of the wood.”

They do not try to pick every cherry or **berry**¹, or nut or apple, for themselves. Fruits grow for the birds and animals as well as for men, and the little brothers of the wood must not be forgotten. Some of everything that grows is left for them.

During the spring and summer, the Iroquois give several thanksgiving feasts. The first is early in the spring, at maple-sugar time. As soon as the sap begins to flow, the Maple Feast is called.

The Indians gather about a large maple tree. A fire is lighted near, upon which one of their number sprinkles tobacco. As the smoke rises, a prayer of thanksgiving is made to the Great Spirit, for causing the sweet waters of the maple to flow. Then the maple trees are thanked for their service to men, and protection is asked for the trees during the coming year.

Jak Irokézové děkují

Irokézské Rudé děti jsou vděční lidé. Pravý Irokéz se nikdy nezvedne od jídla, aniž by řekl: „Niaweh,“ což znamená „Jsem vděčný.“ Ostatní odpoví: „Niuh,“ – „To je dobře.“

Rudé děti nikdy neutrhnou květinu, aniž by pomyslely, jak laskavý je Velký duch, že dává květinám růst. Mají květiny rády a bez ohledu na to, jak chudá je indiánská chýše, vždycky jsou okolo květiny.

Když Irokézové trhají ovoce, děkují Velkému duchu. A vždycky něco nechají pro „malé lesní bratry.“

Nepokouší se otrhat všechny třešně a bobule, ořechy nebo jablka pro sebe. Ovoce roste pro ptáky a zvířata tak jako pro člověka a na malé lesní bratry se nesmí zapomenout. Ze všeho, co roste, se něco nechává pro ně.

Během jara a léta mají Irokézové několik svátků díkůvzdání. První je brzy na jaře, v době javorového cukru. Javorový svátek je vyhlášen hned, jak začne vytékat šťáva.

Indiáni se shromáždí kolem velkého javoru. Blízko zapálí oheň, do kterého jeden z nich nasype trochu tabáku. Jak se začne zvedat kouř, je vzdávána modlitba díky Velkému duchu za to, že způsobil vytékání sladké vody z javoru. Pak se děkuje javorovým stromům za jejich službu člověku a vyprošuje se ochrana stromů během nadcházejícího roku.

When “the leaf of the dogwood is the size of a squirrel’s ear,” it is planting time. Then an Indian maid goes into the fields and scatters a few grains of corn, asking the aid of the Great Spirit for the harvest. The Indian always plants his seed with the growing moon, that it may grow with the moon.

The next feast is the Strawberry Feast and Dance.

The strawberry is one of the best gifts of the Great Spirit to his children. So greatly is it prized that it is thought to grow on the Sky Road that leads to the Happy Hunting Ground. An Indian who has been very ill, near death, will say, “I almost ate strawberries.”

When the strawberry ripens, the Red Children are happy. They sing their praises to the Great Spirit and dance with joy. They remember the Little People who have helped to make the berries beautiful, and they have a song of praise and dance of thanks for them as well. Without the help of the Little People, the strawberries would not be so sweet and ripe.

At the time of the Harvest Moon comes the last feast of the summer. This thanksgiving feast lasts four days. The Indians not only give thanks for the ripening of the corn, but for every growing thing. Therefore this feast is longer than the others, since it takes some time to name all the good gifts of the Great Spirit to the Red Children, and to give thanks for them all.

There is a story of the corn in which the Spirit of the Corn is a maiden, not a handsome young chief, as one of the stories claims. This Corn Maiden was one of three sisters, and was called Ona tah.

The three sister vegetables – the corn, the bean, and the squash – were called the Di o he ko, which means “those we live on,” since they are the life-giving vegetables.

These sisters lived together on a hill and were very happy. But one day Ona tah wandered away in search of dews for her kernels.

The Evil Spirit was watching. He seized Ona tah, the Spirit of the Corn, and sent one of his monsters to blight her fields. The killing winds swept over the hill, and the spirits of the squash and bean fled before them.

Když má „list svědý velikost veverčího ucha“, nastává čas setby. To jde indiánská dívka do polí a rozhodí pár zrněk kukuřice a prosí Velkého ducha o pomoc při sklizni. Indián vždycky vysévá semena s narůstajícím měsícem, aby s ním mohla růst.

Dalším svátkem je Jahodový svátek a tanec.

Jahody jsou jedním z nejlepších darů Velkého ducha jeho dětem. Tak velice si jich cení, že se má za to, že rostou na Nebeské cestě, která vede do Šťastných lovišť. Indián, který byl velmi nemocný, blízko smrti, řekne: „Už jsem skoro jedl jahody.“

Když jahody zrají, Rudé děti jsou šťastné. Zpívají chvály Velkému duchu a tancují radostí. Vzpomínají na Malé lidi, kteří pomohli udělat bobule krásné, a mají píseň a tanec díky také pro ně. Bez pomoci Malých lidí by jahody nebyly tak sladké a zralé.

V měsíci sklizně přichází poslední svátek léta. Tento svátek díkůvzdání trvá čtyři dny. Indiáni děkují nejen za to, že uzrála kukuřice, ale za všechno, co roste. Proto je tento svátek delší než ostatní. Trvá totiž nějakou dobu, než se vyjmenují všechny dobré dary Velkého ducha Rudým dětem, a než se za všechny poděkuje.

Je jeden příběh o kukuřici, ve kterém je duch kukuřice dívka a ne pohledný mladý náčelník, jak praví jeden z příběhů. Tato dívka kukuřice byla jednou ze tří sester a jmenovala se Ona tá.

Ty tři sestry zeleniny – kukuřice, fazole a tykev – měly jméno Di o he ko, což znamená „ty, ze kterých žijeme“, protože to jsou životodárné plodiny.

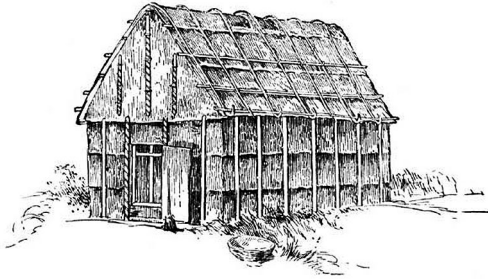
Tyto sestry spolu žily na kopci a byl velmi šťastné. Ale jednoho dne Ona tá odešla hledat rosu pro svá semínka.

Pozoroval ji Zlý duch. Zmocnil se Ona tá, Ducha kukuřice, a poslal jednoho ze svých netvorů, aby zničil její pole. Ničivé větry se přehnalý přes kopec a duchové tykve a fazole před nimi uprchli.

Ona tah was held for some time a prisoner in the darkness under the earth, by the Evil Spirit.

At last a sun ray found her and guided her back to her lost hilltop. There she found that her sisters had fled. She was alone.

Then Ona tah made a vow to the sun that she would never again leave her fields. But she sighs for her lost sisters, and mourns the blight that came upon her beautiful fields. For since the time when Ona tah wandered away and left her fields, the corn has not grown so tall or so beautiful as once it did.

A Firemaker and a Peacemaker

In the olden times, tribes of Indians did not always live in one place as they do now. They sometimes **wandered**² from one valley or woodland to another. When they came to a sheltered place, where there was pure running water, and where plenty of game and wood were to be found, they would build their lodges and light their council fires.

There they might camp for one moon, or for many moons. As long as their arrows brought game on the hunting trails near, they would not break camp. But if game grew scarce, or if for any reason they did not like the camp ground, they would move farther on.

Sometimes they would go several days' journey, before they found a camping place such as they liked.

Zlý duch držel Ona tá nějakou dobu jako zajatkyni v temnotě pod zemí.

Nakonec ji našel sluneční paprsek a vedl ji zpátky na její ztracený kopec. Tam zjistila, že její sestry uprchly. Byla sama.

Pak Ona tá slíbila slunci, že už nikdy svá pole neopustí. Ale vzdychala pro své ztracené sestry a truchlila nad škodou, kterou utrpěla její krásná pole. Neboť od chvíle, kdy Ona tá odešla a opustila svá pole, kukuřice neroste do takové výšky a krásy jako dřív.

Tvůrce ohně a Usmiřovatel

Za starých časů indiánské kmeny nežily stále na jednom místě jako dnes. Někdy putovaly z jednoho údolí nebo lesa do druhého. Když přišly na kryté místo, kde byla čistá tekoucí voda, a kde mohly najít spoustu zvěře a dřeva, postavily chaty a zapálily poradní ohně.

Tam mohly tábořit jeden nebo mnoho měsíců. Dokud jim šípy na blízkých loveckých stezkách přinášely zvěř, tábor nerušily. Pokud však začínalo být zvěře málo nebo pokud se jim tábořiště nelíbilo z jiného důvodu, stěhovaly se dál.

Občas šly několik dní, než našly místo k táboření, které se jim líbilo.

The first thing that was done in making a camp was to secure fire and light the council fire. This fire was always kept burning. It never went out while they remained.

The Indians loved the fire. It was the gift of the Great Spirit to the Red Children. It kept them warm and cooked their food by day, and protected them by night.

A line of fires was kept burning around the camp. This protected the Red Children from the wild animals, for all animals fear fire, and are charmed by it. They might prowl and howl all night long outside the fire ring, but never would they attempt to come within that ring. There the Indians could sleep in peace, guarded by the spirits of the fire.

The Indian that could make fire first became a chief and leader. When it was decided to camp at a certain place, a signal would be given. At this the young braves would leap into the woods, to see which one first could bring back fire. Each had his own secret way of making it. Usually a bowstring was twisted about a fire stick, and the stick was turned rapidly in a groove. In a few seconds, smoke would rise from the sawdust that formed. After a little fanning a flame would leap forth.

The Indian whose brain and hand worked swiftest and surest was the smartest and best man. He became a Firemaker, and was made a chief of the tribe. He could do something that the rest could not, – at least he had proved himself to be more skillful. Such a man, it was thought, had a better understanding of all things, and therefore could tell the rest of the tribe what ought to be done.

He no longer was just a man who ate and slept, walked and ran. He was a man with a mind. He could think and could do things. So he became a Firemaker chief, and he helped the tribe to think and do.

The Iroquois Red Children believe that there are three kinds of men: those that use the body only; those that use body and mind; and those that use body, mind, and spirit.

První věcí, kterou v táboře udělaly, bylo zajistit oheň a zapálit poradní oheň. Tento oheň hořel stále. Pokud zůstávaly, nikdy nezhasl.

Indiáni oheň milovali. Byl to dar Velkého ducha Rudým dětem. Udržoval je v teple a vařil jim jídlo za dne. V noci je chránil.

Kolem tábora se udržovala řada ohňů. To Rudé děti chránilo před divokými zvířaty, protože všechna zvířata se ohně bojí a jsou jím očarována. Mohou se plížit a výt celou noc vně kruhu ohňů, ale nikdy se nepokusí do toho kruhu vejít. Tam mohou Indiáni klidně spát, chráněni duchy ohně.

Indián, který dovedl zapálit oheň první, se stal náčelníkem a vůdcem. Když bylo rozhodnuto tábořit na jistém místě, byl dán signál. Nato mladí bojovníci vyrazili do lesa, aby zjistili, kdo dokáže přinést zpátky oheň první. Každý měl svůj tajný způsob, jak to provést. Obvykle omotali tětivu luku kolem tyčky na oheň a tyčkou ve žlábků rychle otáčeli. V několika vteřinách vystoupil z pilin dým. Po chvíli foukání vyšlehl plamínek.

Indián, jehož mozek a ruce pracovaly nejrychleji a jistě, byl nejchytřejším a nejlepším mužem. Stal se tvůrcem ohně a náčelníkem kmene. Uměl dělat něco, co druzí neumějí – přinejmenším se ukázal jako nejšikovnější. O takovém muži se soudilo, že lépe rozumí všemu, a proto mohl říkat zbytku kmene, co by se mělo dělat.

Už nebyl jen mužem, který jí a spí, chodí a běhá. Byl mužem, který myslí. Uměl myslet a dělat věci. Tak se stal tvůrcem ohně – vůdcem a pomáhal kmeni myslet a pracovat.

Irokézské Rudé děti věří, že jsou tři druhy mužů: ti, kteří používají jen tělo, ti, kteří používají tělo a duši a ti, kteří používají tělo, duši a ducha.

Now it happened that sometimes an Indian grew to be so kind and so great, that he could not only strike the fire we see, but the fire we do not see, – the fire of love that burns in the hearts of people.

When an Indian could strike this kind of fire, and warm the hearts not only of his own tribe but of all tribes, so that they came to love one another, he was a great chief, a Peacemaker chief. Such a man would go from tribe to tribe, teaching the people how they should do, so that all might live in peace and plenty, like brothers.

To be a Peacemaker was the highest seat an Indian could take. Few Indians became Peacemaker chiefs, and they were the great men of the tribe.

Indian women also might become Peacemakers. At one time the Iroquois had a Peace Wigwam, where all disputes and quarrels were settled.

The most beautiful, just, and fair-minded woman of all the tribes was chosen to sit in this wigwam. It was her duty to tend the Peace fire, and to see that it never went out. She also kept a pot of hominy always steaming over the fire.

If two Indians had a dispute, it was the custom for them to run to the Peacemaker's wigwam. They entered from opposite sides. Inside the wigwam, a deerskin curtain separated them from each other.

The Peacemaker would listen to the grievance of the one and then to that of the other. Then she would draw aside the curtain, get the enemies together, and settle the dispute with justice.

The two would then eat of the hominy, and depart in peace, – no longer enemies, but friends.

No nation could fight another nation without the consent of the Peacemaker. Because the peacewomen were wise, and just, and kind, and taught men to love, not fight each other, the Iroquois were for many years at peace.

But one day, it is said, a Peacewoman proved untrue to her trust. She thought more of her own happiness than that of the nation.

Někdy se stalo, že se Indián stal tak laskavým a velkým, že uměl zapálit nejen oheň, který vidíme, ale i takový, který nevidíme – oheň lásky, hořící v srdcích lidí.

Když uměl Indián zapálit takový druh ohně a zahřát nejen srdce svého kmene, ale všech kmenů, takže se začaly milovat navzájem, byl to velký náčelník, náčelník Usmiřovatel. Takový muž chodil od jednoho kmene ke druhému a učil lidi, jak to mají dělat, aby mohli všichni žít v míru a blahobytu, jako bratři.

Být Usmiřovatelem byla ta nejvyšší pozice, kterou mohl Indián mít. Jen několik Indiánů se stalo náčelníky Usmiřovateli a byli to velcí muži kmene.

Indiánské ženy se také mohly stát Usmiřovatelkami. Jednou měli Irokézové vigvam míru, kde se řešily všechny spory a hádky.

Byla zvolena ta nejkrásnější, nejspravedlivější a nejčestnější žena ze všech kmenů, aby zasedala v tomto vigvamu. Měla za úkol udržovat oheň míru a hledět, aby nikdy neuhasl. Také nad ohněm udržovala stále kouřící kotlík kukuřičné kaše.

Když se dva Indiáni hádali, obvykle běželi do Usmiřovatelčina vigvamu. Vstoupili opačnými stranami. Ve vigvamu odděloval jednoho od druhého závěs z jelení kůže.

Usmiřovatelka vyslechla stížnost jednoho a pak druhého. Potom odhrnula závěs, postavila nepřátele k sobě a spravedlivě spor vyřešila.

Ti dva pak snědli kukuřičnou kaši a odešli v míru. Už nebyli nepřáteli, ale přáteli.

Bez souhlasu Usmiřovatelky nemohl žádný národ bojovat s jiným. A protože byly Usmiřovatelky moudré, spravedlivé a laskavé a učily muže milovat, ne bojovat jeden s druhým, Irokézové žili po mnohá léta v míru.

Ale říká se, že jednoho dne Usmiřovatelka zklamala důvěru. Pomyslela víc na své štěstí než na štěstí národa.

This woman was very beautiful, and the people loved her. For some time she sat in the Peace Wigwam, and tended faithfully the Peace fire.

One day an Oneida and a Cayuga chief fell to quarreling. They sought the Peace Wigwam. As they entered and saw the young Peacemaker tending the fire, each thought he had never seen a woman so beautiful.

Into the heart of each there leaped the desire that she might tend his wigwam fire.

The Peacemaker listened to the quarrel of the young chiefs and settled it justly. Then each tried to persuade her to leave the Peace fire and return with him to his lodge. But the Peacemaker said, "No, I must tend the fire, it must be kept burning." The chiefs departed with heavy hearts.

But the Oneida chief could not forget the beautiful woman. When a moon had passed, he returned to the Peace Wigwam. This time he persuaded the Peacemaker to leave her fire and return with him to sit at his wigwam door.

The Peace fire flickered and went out. The Iroquois again went on the warpath, and for many, many moons, they fought and suffered and died.

Ta žena byla velmi krásná a lidé ji milovali. Nějakou dobu seděla v mírovém vigvamu a věrně udržovala mírový oheň.

Jednoho dne se náčelník Oneidů pohádal s náčelníkem Kajugů. Vyhledali mírový vigvam. Když vstoupili a uviděli mladou Usmiřovatelku udržující oheň, oba si pomysleli, že tak krásnou ženu nikdy předtím neviděli.

Do srdce každého z nich vstoupila touha, aby ona udržovala oheň jeho vigvamu.

Usmiřovatelka vyslechla spor mladých náčelníků a spravedlivě ho rozsoudila. Pak ji každý z nich přesvědčoval, aby opustila mírový oheň a vrátila se s ním do jeho chaty. Ale Usmiřovatelka řekla: „Ne, já musím udržovat oheň. Musí stále hořet.“ Náčelníci odešli s těžkými srdci.

Ale náčelník Oneidů nemohl na krásnou ženu zapomenout. Když přešel měsíc, do mírového vigvamu přišel znovu. Tentokrát Usmiřovatelku přesvědčil, aby opustila svůj oheň, vrátila se s ním a seděla u dveří do jeho vigvamu.

Mírový oheň slábl a vyhasl. Irokézové zase začali válčit a po mnohé, mnohé měsíce bojovali, trpěli a umírali.

The Little People

All children who live close to Mother Earth come to know and to see the fairies of the flowers, the woods, the rocks, and the waters.

These fairies the Iroquois call the Jo gah oh, or “Little People,” because they are so small. The Little People can do wonderful things. Whatever they wish, they can do. They can fly through the air. They can dart under or through the water, into the earth and through the rocks, as they please, for they wear invisible moccasins and travel in winged canoes.

Their wee babies are carried on the little mothers’ backs, – just like the Indian’s papoose. The little fathers have wonderful winged bows and arrows, that can shoot any distance they wish.

The Little People bring good luck to the Indians. Whatever Indian boys and girls wish for, – if they wish hard enough, the Jo gah oh will bring to them.

It is said that there are three tribes of these Little People, – those that live in the rocks beside streams and lakes, those that hover near the flowers and plants, and those that guard the dark places under the earth.

The rock Little People are very strong. They can uproot large trees and can hurl great rocks. Sometimes they dare the Indians to a test of strength with them. They also like to play ball with stones.

The Red Children fear the Stone Throwers, as they call them. But they love the little folk that help the flowers to blossom, and the fruit and grains to grow and ripen.

They remember these Little People in their Feasts of Thanksgiving, for do the Jo gah oh not help the sweet waters of the maple to flow? Do they not whisper to the growing seeds and show the way to the light? Do they not guide the runners of the strawberries, turn the blossoms to the sun, and paint the berries red? They also tint the grains, and give to the corn its good taste.

Malí lidé

Všechny děti, které žijí blízko Matce zemi, znají duchy květin, lesů, skal a vod.

Tyto duchy Irokézové nazývají Jo gá ó nebo „Malí lidé“, protože jsou tak malí. Malí lidé dělají úžasné věci. Mohou udělat, cokoli si přejí. Mohou létat vzduchem. Mohou proběhnout pod vodou nebo skrze ni, do země a skrze skály, jak se jim zlíbí, protože nosí neviditelné mokasíny a cestují v okřídlených kánoích. Svá maličká děťátka nosí malé maminky na zádech – tak jako indiánská miminka. Malí otcové mají nádherné okřídlené luky a šípy, které mohou střílet, na jakou vzdálenost si přejí.

Malí lidé přinášejí Indiánům štěstí. Cokoliv si indiánští chlapi nebo dívky přejí, pokud si to přejí hodně, Jo gá ó jim to přinesou.

Říká se, že jsou tři kmeny těchto Malých lidí – ti, kteří žijí ve skalách u řek a jezer, ti, co se vznášejí blízko květin a stromů a ti, kteří hlídají temná místa pod zemí.

Skalní Malí lidé jsou velmi silní. Mohou vytrhnout z kořenů velké stromy a vrhat balvany. Někdy vyzvou Indiány, aby si s nimi vyzkoušeli svou sílu. Také si rádi hrají s kameny jako s míčem.

Rudé děti se bojí Vrháčů kamenů, jak jim říkají. Ale mají rádi malé lidi, kteří pomáhají květinám rozkvétat a ovoci a zrnu růst a dozrávat.

Vzpomínají na tyto Malé lidi při svátku díkůvzdání. Cožpak Jo gá ó nepomáhají sladké vodě vytékat z javoru? Cožpak nenašeptávají klíčícím semínkům a neukazují cestu ke světlu? Cožpak nevedou šlahouny jahod, neotáčejí květy ke slunci a nemalují bobule na červeno? Také obarvují zrno a působí, že má kukuřice dobrou chuť.

A third tribe of Little People dwell under the earth. They guard the **sacred**³ white buffaloes, and keep the serpent monsters that live in the darkness below from coming to the surface to the Red Children.

There are trails that lead out to the sunlight, but the Little People guard them close, although sometimes a great serpent will find the trail of a spring, and will follow it and poison the waters.

Often, at night, these elves of the dark come to the upper world to dance with the other Little People.

Wherever you find a tree in a deep, dark part of the wood, around which no grass will grow, there you may be sure a dance ring has been formed. There the Little People have danced till the moon dropped out of the sky.

Dance Rattle
(*Chřestidlo používané při tanci*)

How the Turkey Buzzard Got His Suit

It was a long, long time ago, when the earth was very young. Trees and flowers were growing everywhere, but there were no birds. One morning the Great Spirit drew back the blanket from the door of his wigwam in the sky. He looked upon the earth and smiled, for he saw that his work was good.

“Today,” thought he, “I will make big butterflies, to fly in and out among the beautiful trees and flowers of the earth. They shall sing as they fly.”

Then the Great Spirit spoke, and the tree tops were full of birds, – but they had no feathers.

Třetí kmen Malých lidí sídlí pod zemí. Hlídadají svaté bílé bizony a brání hadím netvorům, kteří žijí dole v temnotě, aby vyšli na povrch k Rudým dětem.

Jsou stezky, které vedou ven ke slunci, ale Malí lidé je dobře hlídají, protože velký had někdy najde cestu pramene, následuje ji a vody otráví.

Často tito skřítkci tmy vejdou v noci do světa nahoře a tančí s ostatními Malými lidmi.

Kdykoli najdete v temné hluboké části lesa strom, kolem kterého neroste žádná tráva, můžete si být jisti, že si tam Malí lidé vytvořili taneční kruh. Tam tancovali, dokud měsíc nespadl z oblohy.

Jak dostal kondor šaty

Bylo to velmi, velmi dávno, když země byla mladinká. Všude rostly stromy a květiny, ale nebyli tam žádní ptáci. Jednoho dne rozhrnul Velký duch závěs u vchodu do svého nebeského vigvamu. Požíval se na zem a usmál se, protože jeho dílo bylo dobré.

„Dnes,“ pomyslel si, „udělám velké motýly, aby létali tam a zpátky mezi krásnými stromy a květinami na zemi. Při letu budou zpívat.“

Pak Velký duch promluvil a vršky stromů byly plné ptáků – ale ti neměli peří.

All day he watched them fly and listened to their songs. But their naked bodies and long legs did not please him. Before the sun had set he had made feathered suits, of every size and color, to cover them.

That night, as the birds hid their heads under their wings, the Great Spirit spoke to them. He told about the feathered suits he had made for them, and where these suits could be found.

A council was called next day by the birds. They chose Gah gah go wah, the Turkey Buzzard, to get the suits. He could fly over a long trail and not be tired.

The birds told him that if he would go, he might have the first choice of the suits of feathers, but he must try on no suit more than once.

Turkey Buzzard promised and set out toward the setting sun. Twice the sun set, and three times it rose, before he found the feathered suits. There were many of them, and they were very beautiful. He could not **make up his mind**⁴ which one he would like best to wear.

Then he remembered that he could try on each suit of feathers once. So he began to put them on.

The feathers of the first suit were too long. They trailed on the ground as he walked. Neither could he fly well in them. Turkey Buzzard laid that suit aside.

The next suit shone like gold. The feathers were a beautiful yellow. Turkey Buzzard put it on and strutted up and down the forest.

“Oh, how handsome I am!” he said. “But I must not keep this, for if I did, I should shine so like the face of the Great Spirit, that all the other birds would see me.”

And he slipped off the suit of yellow feathers as quickly as possible.

A third suit was of pure white feathers. Turkey Buzzard thought it looked very beautiful. It was a perfect fit.

“But it will get dirty too soon,” he said. “I will not choose this.”

Celý den se díval, jak létají, a poslouchal jejich písně. Ale jejich nahá těla a dlouhé nohy se mu nelíbily. Než zapadlo slunce, udělal kabáty z peří všech velikostí a barev, aby je zahálil.

Té noci, když ptáci ukryvali hlavy pod křídla, Velký duch k nim promluvil. Pověděl jim o kabátech z peří, které pro ně udělal, a o tom, kde jsou k nalezení.

Druhého dne ptáci svolali poradu. Vybrali Gá gá go wá, kondora, aby kabáty přinesl. Uměl létat daleko a neunavil se.

Ptáci mu řekli, že když poletí, může si jako první vybrat kabát z peří, ale žádný kabát nesmí obléknout víckrát než jednou.

Kondor to slíbil a vyrazil směrem k zapadajícímu slunci. Než našel kabáty z peří, slunce dvakrát zapadlo a třikrát vyšlo. Kabátů bylo mnoho a byly velmi krásné. Nemohl se rozhodnout, který by nosil nejraději.

Pak si vzpomněl, že na sebe může každý vzít jednu. Tak si je začal oblékat.

Peří prvního kabátu bylo příliš dlouhé. Když se procházel, tahal ho po zemi. Ani létat v něm dobře nemohl. Kondor ten kabát odložil.

Další kabát zářil jako zlato. Peří bylo krásně žluté. Kondor si ho oblékl a pyšně se v něm prošel po lese.

„Ó, jak jsem krásný!“ řekl. „Nesmím si ho ale vzít, protože bych zářil jako tvář Velkého ducha a všichni ostatní ptáci by mě viděli.“

A svlékl ze sebe kabát ze žlutého peří, jak nejrychleji to šlo.

Třetí kabát byl z čistě bílého peří. Kondorovi připadal velmi krásný. Dokonale mu padl.

„Ale rychle se ušpiní,“ řekl. „Ten si nevyberu.“

And this, too, was laid aside.

There were not enough feathers in the fourth suit. Turkey Buzzard shivered with cold. It was not warm enough. He would not have it.

There were too many feathers, and too many pieces, in the fifth suit. It took too much time to put it on. Turkey Buzzard did not want that.

So he went from one suit to another, trying on and taking off. Always he had some new fault to find. Something was wrong with each one. Nothing quite pleased him. No suit was just right.

At last there was but one suit left. It was not pretty. It was a plain, dull color, – and very short of feathers at the neck and head. Turkey Buzzard put it on. He did not like it. It did not fit him well: it was cut too low in the neck. Turkey Buzzard thought it was the homeliest suit of all. But it was the last suit, so he kept it on.

Then Gah gah go wah, the Turkey Buzzard, gathered up the suits and flew back to the bird lodge. He still wore the plain, dull-colored suit.

The birds again called a council. Each was told to select a suit from those that Gah gah go wah had brought, and put it on. This they did.

Then the birds in their beautiful feathered suits began to walk and fly about the Turkey Buzzard, and to make fun of his plain, dull dress.

But Gah gah go wah held his head high. He walked proudly about among the birds. He looked with scorn on their beautiful suits. After a time he spoke.

He said, “Gah gah go wah, the Turkey Buzzard, does not want your suits. He had the pick of them all. He likes his own suit best.”

Adapted from Erminie Smith's Myths of the Iroquois.

Tak i tento odložil.

Čtvrtý kabát neměl dost peří. Kondor se chvěl zimou. Kabát nebyl dost teplý. Nevezme si ho.

Pátý kabát měl příliš mnoho peří a částí. Oblékání trvalo moc dlouho. Kondor ho nechtěl.

A tak chodil od jednoho kabátu ke druhému, oblékal se a svlékal. Vždycky našel nějakou jinou vadu. Na každém našel něco špatného. Nic se mu dost nelíbilo. Žádný kabát prostě nebyl ten pravý.

Nakonec zůstal jeden jediný kabát. Nebyl hezký. Měl obyčejnou, nevýraznou barvu a velmi málo peří na krku a na hlavě. Kondor si ho oblékl. Nelíbil se mu. Ani mu pořádně nesedl. Na krku byl střižen moc nízko. Kondorovi připadalo, že to je ten nejobyčejnější kabát ze všech. Ale byl poslední, tak si ho nechal.

Pak Gá gá go wá, kondor, kabáty sebral a letěl zpátky do ptačí lóže. Stále na sobě měl kabát obyčejné, nevýrazné barvy.

Ptáci znovu svolali radu. Každý si měl vybrat kabát z těch, které Gá gá go wá přinesl a obléknout si ho. To udělali.

Pak se začali ptáci ve svých krásných kabátech z peří procházet a létat kolem kondora a dělat si z jeho obyčejného, nevýrazného kabátu legraci.

Ale Gá gá go wá držel hlavu zpříma. Kráčel mezi ptáky hrdě. S pohrdáním hleděl na jejich krásné kabáty. Po chvíli promluvil.

Řekl: „Gá gá go wá, kondor, vaše kabáty nechce. Vyzkoušel je všechny. Nejvíc se mu líbí jeho vlastní.“

Upraveno podle Myths of the Iroquois od Erminie Smith.

Why the Partridge drums

It was after the Great Spirit had made all the beautiful birds, that the Evil Spirit came along. He saw the beautiful birds and heard their beautiful songs. He saw that the earth people liked the birds and liked to hear them sing.

Now the Evil Spirit did not wish people to be happy, so he said, "I will make a bird that will make people afraid. I will make a big bird that will not sing, but will make a great noise."

So the Evil Spirit went to work. In a short time he had made a big bird, that could not sing, but could drum.

The big bird flew away into the wood. That night a drumming noise was heard in the wood. The people were afraid. They could not sleep, because of the noise.

In the morning, they went into the woods to search for the noise. Deep in the forest could still be heard that strange drumming. They followed it, until they came to a deep, dark place in the woods. There was a loud fluttering and whirring of wings, and a great bird flew out from among them, along the ground and over the trees.

The people were afraid. They called to the Great Spirit to help them.

The Great Spirit was near. He heard their cry, and went after the bird, for he was very angry.

The Great Spirit said, "I will not have my people frightened by this great bird; it shall die."

The big bird gave the Great Spirit a long chase. At last the Great Spirit came upon it. He seized it, and threw it against a large tree.

As the big bird struck the tree, drops of blood flew in all directions. They changed into smaller birds that went whirring into the woods, just as the big bird **had done**⁵. There they began to drum.

Proč koroptev dělá hluk

Když Velký duch stvořil všechny krásné ptáky, přišel Zlý duch. Viděl krásné ptáky a slyšel jejich nádherné písně. Viděl, že lidé země mají ptáky rádi a rádi poslouchají jejich zpěv.

Zlý duch si nepřál, aby byli lidé šťastní, tak řekl: „Udělám ptáka, kterého se lidé budou bát. Udělám velkého ptáka, který nebude zpívat, ale bude dělat velký hluk.“

A tak se Zlý duch dal do práce. Zakrátko udělal velkého ptáka, který neuměl zpívat, ale dělal hluk.

Velký pták odletěl do lesa. Té noci byl z lesa slyšet rámus. Lidé se báli. Nemohli kvůli hluku spát.

Ráno šli za tím hlukem do lesa. Hluboko v lese bylo stále ten divný zvuk slyšet. Šli za ním, až došli na hluboké temné místo v lese. Tam se hlasitě třepotala a vířila křídla a nad ně, nad zem a nad stromy se vznesl veliký pták.

Lidé se polekali. Zavolali Velkého ducha, aby jim pomohl.

Velký duch byl blízko. Slyšel jejich křik a vydal se za ptákem, protože se velmi zlobil.

Velký duch řekl: „Mí lidé se nebudou bát tohoto velkého ptáka. Zemře.“

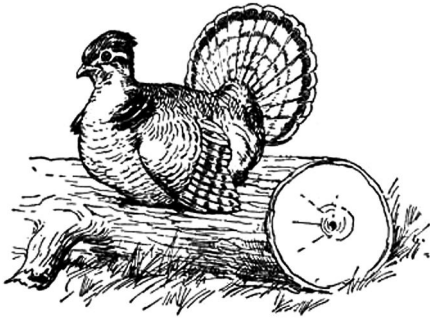
Velký pták se nechal Velkým duchem dlouho honit. Nakonec ho Velký duch dostihl. Chytil ho a mrštil jím proti velkému stromu.

Jak velký pták narazil na strom, kapky krve se rozlétly do všech stran. Proměnily se v menší ptáky, kteří začali kroužit po lese tak, jak to dělával velký pták. A začali rámusit.

Like the big bird, these smaller birds like to startle people. They flutter out from under the leaves, and with a whirring noise they fly far into the wood. There they perch on an old log, or a rock, and drum with their wings.

Some of the earth people say they are drumming for their mates. But others still think that the birds drum to make people afraid.

So this is how the Indians say the partridges came to be. This is why they drum, and why some of the earth children still love to hunt partridges.

How the Indians learned to Heal

A long, long time ago, some Indians were running along a trail that led to an Indian settlement. As they ran, a rabbit jumped from the bushes and sat before them.

The Indians stopped, for the rabbit still sat up before them and did not move from the trail. They shot their arrows at him, but the arrows came back unstained with blood.

A second time they drew their arrows. Now no rabbit was to be seen. Instead, an old man stood on the trail. He seemed to be weak and sick.

The old man asked them for food and a place to rest. They would not listen but went on to the settlement.

Tito menší ptáci, tak jako velký pták, začali lidi lekat. Vzlétali zpod listí a s hlučným vířením odlétali daleko do lesa. Tam se posadili na starou kládu nebo skálu a tloukli křídly.

Někteří lidé říkají, že volají své druhy. Ale jiní si pořád myslí, že ptáci rámusí, aby lidi polekali.

Takhle podle Indiánů vznikly koroptve. Proto dělají hluk a proto stále některé děti země rády koroptve loví.

Sap Bucket
(Nádoba na zachycení
mízy či šťávy ze stromů)

Jak se Indiáni naučili léčit

Velmi, velmi dávno, běželo několik Indiánů po cestě, která vedla do indiánské osady. Jak běželi, vyskočil z křoví králík a posadil se před ně.

Indiáni se zastavili, protože králík pořád seděl před nimi a nehnul se z cesty. Stříleli na něj šípy, ale šípy se vrátily zpátky nepotřísněné krví.

Vytáhli šípy podruhé. Tentokrát žádného králíka neviděli. Místo toho stál na cestě starý muž. Vypadal, že je slabý a nemocný.

Starý muž je poprosil o jídlo a místo k odpočinku. Neposlouchali ho, ale šli dál do osady.

Slowly the old man followed them, down the trail to the wigwam village. In front of each wigwam, he saw a skin placed on a pole. This he knew was the sign of the clan to which the dwellers in that wigwam belonged.

First he stopped at a wigwam where a wolf skin hung. He asked to enter, but they would not let him. They said, “We want no sick men here.”

On he went toward another wigwam. Here a turtle’s shell was hanging. But this family would not let him in.

He tried a wigwam where he saw a beaver skin. He was told to move on.

The Indians who lived in a wigwam where a deer skin was seen, were just as unkind. **Nor was he permitted⁶** to enter wigwams where hung hawk, snipe, and heron skins.

At last he came to a wigwam where a bear skin hung.

“I will ask once more for a place to rest,” he thought.

And here a kind old woman lived. She brought food for him to eat, and spread soft skins for him to lie upon.

The old man thanked her. He said that he was very sick. He told the woman what plants to gather in the wood, to make him well again.

This she did, and soon he was healed.

A few days later the old man was again taken sick. Again he told the woman what roots and leaves to gather. She did as she was told, and soon he was well.

Many times the old man fell sick. Each time he had a different sickness. Each time he told the woman what plants and herbs to find to cure him. Each time she remembered what she had been told.

Soon this woman of the Bear clan knew more about healing than all the other people.

One day, the old man told her that the Great Spirit had sent him to earth, to teach the Indian people the secrets of healing.

“I came, sick and hungry, to many a wigwam door. No blanket was drawn aside for me to pass in. You alone lifted the blanket from your wigwam door and bade me enter.

Starý muž šel pomalu za nimi dolů do vesnice vigvamů. Před každým vigvamek viděl kůži přehozenou přes tyč. Věděl, že to je znak klanu, ke kterému obyvatelé vigvamu patří.

Nejdříve se zastavil u vigvamu, kde visela vlčí kůže. Poprosil, jestli může vstoupit, ale nepustili ho dovnitř. Řekli: „Žádné nemocné lidi tu nechceme.“

Šel dál k jinému vigvamu. Tady visel želví krunýř. Ale tato rodina ho dovnitř nepustila.

Zkusil vigvam, kde viděl bobří kůži. Řekli mu, ať jde pryč.

Indiáni, kteří žili ve vigvamu, kde byla jelení kůže, byli stejně nelaskaví. Nebylo mu dovoleno vstoupit ani do vigvamů s jestřábi, slučí a volavčí kůží.

Nakonec přišel k vigvamu, kde visela medvědí kůže.

„Poprosím o místo k odpočinku ještě jednou,“ pomyslel si.

A tam žila laskavá stařenka. Přinesla mu jídlo a rozprostřela měkké kůže, aby si na ně mohl lehnout.

Stařec jí poděkoval. Řekl, že je velmi nemocný. Pověděl ženě, jaké má v lese nasbírat rostliny, aby mu bylo zase dobře.

Ona to udělala a on se brzo uzdravil.

Po několika dnech stařec zase onemocněl. Opět ženě řekl, jaké kořeny a listy má posbírat. Ona udělala, co jí řekl, a on byl brzo zdravý.

Stařec onemocněl mnohokrát. Pokaždé měl jinou nemoc. Pokaždé řekl ženě, jaké rostliny a byliny má pro jeho uzdravení najít. Ona si pokaždé zapamatovala, co jí řekl.

Brzy tato žena z medvědího klanu věděla o léčení víc než všichni ostatní lidé.

Jednoho dne jí stařec řekl, že ho Velký duch poslal na zem, aby Indiány naučil tajemství léčení.

„Přišel jsem, nemocný a hladový, k mnoha vchodům do vigvamu. Žádný závěs se nerozhnul, abych mohl vstoupit. Jenom ty jediná jsi rozhrnula závěs u vstupu do svého vigvamu a pozvala mě dál.“

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.